

Een Romein in Kozen

Sinds 1 januari 2015 kunnen mensen die graag met een detector velden afspeuren op zoek naar metalen voorwerpen zich door de Vlaamse overheid laten erkennen als metaaldetecteur. De voorwaarden voor een erkenning, een aanvraagformulier en een brochure met de regels voor metaaldetectie zijn te vinden op de website van het Agentschap Onroerend Erfgoed: <https://www.onroerenderfgoed.be/nl/metaaldetecteur/>.

Van erkende metaaldetecteurs wordt onder meer verwacht dat zij hun vondsten en vindplaatsen melden bij de online Centrale Archeologische Inventaris: <https://cai.onroerenderfgoed.be/>. Voorts verbinden erkende metaaldetecteurs zich ertoe niet te speuren op archeologische sites en enkel in de verstoorde bovenlaag, de grondlaag dus die geregeld omgeploegd wordt, te zoeken. Het melden van die vondsten is belangrijk, omdat bijvoorbeeld concentraties van vondsten er op kunnen wijzen dat een bepaald gebied archeologisch interessanter is dan tot nu toe werd aangenomen.

Geregeld worden er in onze provincie bijzondere voorwerpen gevonden, die van meer dan plaatselijk belang zijn. In de zomer van 2016 werd op een akker op het grondgebied van de voormalige gemeente Kozen een vrij sterk afgesleten, maar ondanks dat toch goed bewaarde zilveren Romeinse munt gevonden, en vervolgens bij de Centrale Archeologische Inventaris aangemeld.

De munt in kwestie is een zilveren *denarius*, van een type dat gedateerd wordt in de jaren 83 en 82 voor Christus, en dat in opdracht van de Romeinse senaat door praetor Quintus Antonius Balbus in Rome aangemunt werd¹. De munt heeft een doorsnede van 18 mm en weegt 3,226 gram. Op de voorzijde is het naar rechts kijkende gelauwerde hoofd van Jupiter afgebeeld. Achter de nek van de god staan de letters [S]C, voor *Senatus consulto*, die aangeven dat de munt in opdracht van de senaat geslagen werd. De voorzijde is afgeboord met een grotendeels afgesleten parelcirkel. Op de keerzijde is Victoria, de godin van de overwinning, in een naar rechts rijdend vierspan afgebeeld. Zij houdt een palm in haar linkerhand en een kroon in haar rechterhand. Onder een lijn staat de goed legende: Q . ATO . B[A . B .] / P R.

Anders dan veel andere Romeinse munten van het type denier, is de rand van deze munt niet glad, maar gekarteld. Door de

rand te kartelen, of van insneden te voorzien, maakte men het eventuele vervalsers moeilijker om munten in een minderwaardige legering te slaan en die vervolgens te verzilveren om dan te proberen ze aan de waarde van de originele munten in omloop te brengen.

Rombout Nijssen en Mario Raeymaekers
Foto's: Johan Loyens

¹ J. Crawford, *Roman Republican Coinage*, Cambridge, 1983, nr. 364. De auteurs danken Raf Van Laere, die de munt identificeerde.

